

Duo DD — prisoten

Marko Novosel — odsoten

Lepotica

se ni
razpočila

V HOTELU »Argentina« v Dubrovniku stanuje v sobi z dvema posteljama ameriška lepota Jayne Mansfield, ki že nekaj časa snema v Dubrovniku. Plavalasa ameriška igravka ni samo lepota Hollywooda, temveč tudi žena, ki ima najlepše prsi v Ameriki. Ženska, ki je postala simbol erotike današnjega sveta, ni takšen greh kot jo prikazujejo v filmih.

Sicer pa, o družini Mansfield govorijo povsod v Dubrovniku. Krožijo govornice, da so igravkini otroci razbili pohištvo v hotelu »Argentina«, da so pokvarili dvigalo in razbili žarnice. Prav tako so krožile po mestu govornice o igravkinih psih. Toda tisti, ki živijo v bližini igravke, vedo povedati, da govornice ne držijo.

Novinarjem v Dubrovniku je igravka odgovorila: »Če bi morala snemati brez svojih otrok, bi toliko mislila na nje, da ne bi mogla delati.«

Predolimpijski portret

27-letni član smučarskega društva Mojstrana FRANC LAKOTA se letos še prav posebno skrbno pripravlja na smučarsko sezono, saj se bo kot član naše tekaške reprezentance februarja po vsej verjetnosti udeležil olimpijskih iger v Innsbrucku. Na skupnih pripravah na Pokljuki se je kar dobro znašel v izbrani družini tekmecev s tekaških smučin, vendar se tudi »uradnega« razgovora ni branil, čeprav smo ga za to zbudili iz opoldanskega spanja.

● Koliko časa že nastopate kot smučarski tekač?
»Tekmovati sem začel pred desetimi leti, ko sem bil še mlajši mladinec. Prvič sem tekel v Mojstrani na nekkih tekmah v počastitev dneva JLA; tedaj se sicer nisem kdo ve kako dobro odrezal, veselje do tega sporta pa sem kljub temu dobil.«

● Kdaj ste dosegli kak vidnejši uspeh?
»To je bilo že dve ali tri leta kasneje na državnem prvenstvu Partizana, kjer sem bil prvi med mlajšimi mladinci. — Na članskem državnem prvenstvu na Ravnah sem bil drugi (za Komarjem iz Gorij, ki je že prenehal tekrovati), kar je doslej moja najvišja uvrstitev.«

● Kako ste trenirali pred skupnim treningom na Bledu in Pokljuki?

»Treniral nisem veliko, ker za to nisem imel dosti časa. Zaposlen sem namreč v jeseniški železarni, in sicer delam v treh izmenah, ki terjajo zelo veliko počitka. Domov se vozim z vlakom, tako da se tudi na poti precej zamudim. Vendar pa gredo vsem športnikom v železarni zelo »na roko«, saj so olimpijskim kandidatom odobrili 70 dni izrednega plačanega dopusta, skrbijo pa tudi za to, da bodo na primer mene premestili na dvozmensko delovno mesto, s čimer bom glede treninga mnogo na boljšem.«

● Kdo je v vašem društvu tekačem za vzor?
»Predsednik Lojze Klančnik, ki je bil svoje dni najboljši tekač pri nas.«

● Kaj pravijo starši o vašem športnem udejstvanju?

»Vprašujejo me, kdaj nas bo srečala pamet!«

J. Zontar

Franc Lakota

TISTI, ki so že pred začetkom letošnjega opatijskega festivala napovedali žalostne večere v kvarnerski festivalni dvorani imajo najbrž občutljiva ušesa in ravno hrbtnico. Povprečneži so bili zadovoljni z enoličnostjo, s popevkami in nastopi. Slovence zadene za polom ali uspeh zelo majhen delež krivde, ker skoraj niso bili zastopani.

Opatija ima kot letovišče svetovni sloves, po festivalih jugoslovanske zabavne glasbe pa je še prav neznana v svetu

Festi val eno lič nosti

Nocoj bo znana popevka leta — Letošnji festival ni veliko odkritje — Marjana Deržaj v mavcu — Zakaj je v dvorani tako dosti žalostnih viž

Pravijo, da je šel letošnji festival en korak naprej, dva koraka nazaj. Naprej je odšel vsekakor v izvedbi popevk, ki so bile nekatere zelo dobre. Korak nazaj: v be sedilih in enoličnosti viž.

Sicer pa sodbe o festivalih ne dajejo od ljudstva izvoljeni sodniki. V zabavni glasbi so sodniki strokovnjaki in kritiki. Če eni pravijo, da je festival črn, bodo drugi govorili, da je bel. Tako je na festivalih vedno.

Naša ljubljanska hiša zabavne glasbe to pot ni poslala na festival stare slovenske rekorderke Marjane Deržaj, ki jo po številu nastopov na opatijskem festivalu uvrščajo med redne udeležence. Z nogo v mavcu ali v bolniškem vozičku bi ji bilo težko peti pred mikrofonom.

Če bi po prvih večerih napravili o letošnjem festivalu majhno ljudsko glasovanje, bi volilne listke izpolnili s takšnimi pripombami. V teh volilnih listkih bi bilo veliko resnice:

● Festival smo poslušali z dolgočasjem. Nismo slišali novih vedrih in duhovitih popevk. Izvedbe so si precej podobne.

● Občutek imamo, da so si popevke med seboj podobne kot jajce jajcu. Ni bilo popevke, ki bi izstopala.

● Skladatelji ne uporabljajo narodnega melosa, ki je bogat po ritmiki in raznovrstnosti. Veselih melodij je bilo tudi tokrat zelo malo.

● Sestavina festivala je sentimentalna. Pogrešamo humorja v glasbi in pri besedilih.

● Opatija ima že svoj sloves. Mislimo, da tudi letos ni čisto odpovedala. Skodovalo pa ji ne bi več vedrine.

● Festival boluje za povprečnostjo. Tokrat je veliko tudi posnemanja. Zakaj se moramo skoraj pri vsaki popevki razjokati?

Ali kolonializma še ne bo konec?

Malezija - državna tvorba „od zgoraj“

Zaščitila bo britanske koristi

Po stalnih zakonih nastane država iz naroda in izraža njegovo voljo, zavzema teritorialno enoto, ki predstavlja celoto v etnografskem in geografskem pogledu. Toda Maleziji manjka jo prav vsi ti elementi. »Naredili« so jo iz nekdanjih britanskih kolonij Malaje, Singapura, Sarwaka in Severnega Bornea. Sedaj niso več prave kolonije, ampak bri-

tanske kolonije, združene v državi, ki šteti britanske interese. Britanija se boji za velika rudna bogastva, ki so v teh deželah, boji se za pomorsko bazo Singapore, ki je poleg Hong-Konga ena največjih pristanišč v tem delu Azije.

bivavcev je 45 odstotkov Malajcev, 43 odstotkov Kitajcev, 9 odstotkov Indijcev, ostale pa so rasa, za katere ne vemo niti kdo so, niti odkod.

Malajci ali Kitajci

Največja borba za oblast je med Malajci, ki so večina poljedelci in Kitajci, ki tvorijo večino proletariata. Ti so res v manjšini, toda zelo so aktivni. Malajci pa, ki se smatrajo za državno nacionalnost, pa se bojijo, da bi jim Kitajci ne zavlada v novi državi.

Malajski voditelj je Tuan-ku Abdul Rahman, ki je obenem tudi glavni arhitekt nove federacije in je probritansko in prozapadno usmerjen.

Malajsko dekle

Voditelj Kitajcev pa je Li Kvan-Ju, ki je politično neodvisen, levičar in se tudi ne strinja s politikom LR Kitajske.

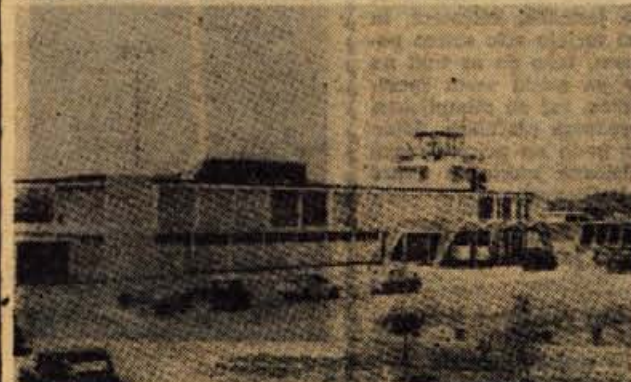
Vse druge nacionalnosti so politično neopredeljeni, borijo se le za ohranitev nacionalnih pravic.

Težave takoj po nastanku

Takoj po ustanovitvi države so objavili tudi pristop h Commonwealthu in vojni sporazum z »matico« Britanijo, po katerem jih bo z orožjem branila nevarnosti od zunaj in znotraj. Zato ni čudno, da sta državi v sosedstvu takoj prekinile odnose z Malezijo. Indonezija in Filipini sta imeli z nekdanjo Malajo tesne gospodarske stike. Čeprav so posredovale že ZDA, sta obe državi istega mnenja, da država taka kot je predstavlja le obliko kolonializma. Na Borneu, na meji med indonezijskim in britanskim teritorijem, je prišlo že večkrat do spopadov. Posredovanje japonskega predsednika Ikede, da bi se pomirili z malezijskim predsednikom Abdul Rahmanom ni dosti pomagalo.

Težave pa so tudi v sami državi. Sarawak in Borneo sta odrezana od Malaje s širokim kanalom južnokitajskega morja. Najbližja vez med njimi je 500 morskih milj.

V novi državi torej žive različni narodi, različne rase, ki nimajo ničesar skupnega. Med njimi se razvija borba za oblasti, katera rasa bo vodila, kateri interesi bodo zmagali? Od 10 milijonov pre-

Letališče v glavnem mestu Kuala-Lampur

Ali bo postala središče novih nemirov?

Novi državi se torej ne obeta lepo in mirno življenje. Koristi od države bo imela le Britanija. Za prebivavce pa nova vlada ne bo dosti spremenila življenja; le toliko, da se bodo odnosi s sosedami zaostri. Lahko pa se vprašamo, ali ne bo Malezija postala vir novih nemirov in s tem nevarnost v svetu?

Malajski ribič

Rekli so ...

»Najbolj nerazvito področje našega planeta je duševnost.«

Pearl Buck, amer. pisateljica

»Posojilo bi lahko razložil nekako takole: človek, ki ne more plačati, pripelje s seboj drugega človeka, ki prav tako ne more plačati, vendar bo jamčil, da prvi lahko plača.«

Rudolf Platte, nemški igralec

»Tudi neumnež ima vsaj pametno misel — samo on se tega ne zaveda.«

Dany Key, amer. filmski igralec

»Odgovarjanje je edina stvar, ki je hitrejša od zvoka.«

Mario del Monaco, italijanski operni pevec

De Gaullove muhe

CHARLES DE GAULLE je naročil pri tovarni Renault in Citroen nov državni voz. Poleg telefona in zaves naj bi imel tudi premični sedež, ki bi se lahko toliko dvignil v višino, da bi ljudstvo lahko pozdravljal kar sede. Vendar se bo za model odločil šele, ko bo videl izdelke obeh tovarn.

Sodobno nakupovanje

AGENT NEKE ameriške veleblagovnice je opazoval moža, ki je pri ogledu blaga ves čas govoril v miniaturni oddajnik. Približal se mu je in ga vprašal, kaj pomeni to svojevrstno obnašanje. Mož mu je odvrnil, da ni nič posebnega, samo z ženo govori in ji poroča o vrstah blaga in ceni. Žena je namreč bolna in tako ni mogla sama v blagovnico, mož pa seveda potrebuje njenih nasvetov.

Zbiravec besed

MED NAJRAZLICNEJSIMI zbiravci je gotovo posebej švedski prisaniški delavec Karlsson, ki zbira besede in tudi stavke v vseh jezikih. Pri delu v pristanišču se je naučil nemško, angleško, rusko; celo grško in latinsko zna. Menda bo svojo zbirko uredil in izdal.

Cigaretni ogorek povzročil milijonsko škodo

KOMISIJA, ki je raziskovala vzroke požara v nekem danskem pristanišču je ugotovila, da je bil vzrok cigaretni ogorek, ki ga je odvrnil delavec. Priletel je ravno v prostor, ker je bila neka solitna spojina. Ogenj je uničil ladjo »M/S Chile«. Škode je bilo za 3,3 milijone.

Tekmovanje v štetju bankovcev

NEKA BANKA V TAIPEHU na Formozi je med svojimi uslužbenci priredila tekmovanje v štetju bankovcev. Zmagovavka je postala Su-Hsin-Tse, ki je v sedmih minutah in 38 sekundah naštel vsoto 20 tisoč kitajskih dolarjev. Mlada uslužbenka, ki je zmagala, mora biti zares spretna in gibčna, ker se pri štetju tako visoke vsote ni zmotila.

Podaljšanje pogodbe

RICHARD AUSTEN BUTLER, star 60 let, je stanoval 25 let v hiši na Westminsteru. Z lastnikom hoče podaljšati pogodbo, vendar bo zahteval, da lastnik najprej popravi hišo. Ugotovili so, da so tapete na mnogih mestih preluknjane, poškodovan pa je tudi parket in električna napeljava.

Poročno potovanje v ječo

ROBERT SE JE poročil s svojo sestrično Patricio. Sodišče jima je zvezo prepovedalo. Patricia je prinesla ponarejeno dovoljenje staršev, da se lahko poročita. Sodišče pa je vseno zahtevalo, da prestopnika preživita 28 dni v ječi. Torej na poročno potovanje v ječo!

Zadkimov kip sredi Rotterdama

Cvetje in papagaji na ulici

Nočno kolovratenje smo končali tako, da smo se izgubili v novem delu Rotterdama. Najprej smo povprašali za pot v pristanišče in si ta zanimivi del mesta ogledali šele drugo dopoldne.

Tudi v tem delu Rotterdama prevladujejo nizke stavbe. Potujoče stopnice, ki so skoraj obveznost za vsako veleblagovnico v Nemčiji, so tu prava redkost. Menda jih ima ena sama trgovina. Večina trgovskih stavb je enonadstropnih in tako te stopnice res niso potrebne. Kot stanovanjske hiše Holancev so tudi trgovine svetle in prostorne, z mnogo zelenja okrog stavbe in v prostorih samih. Ne vem natančno, vendar sem slišal, da je ta novi del Rotterdama gradil arhitekt Corbusier, arhitekt, ki bo pripeljal svoj delež tudi pri novi ureditvi Skopja. Ulice med posameznimi deli trgovske četrti so večinoma krite s ploščami iz prane kamna, le glavne ulice so iz asfalta. Cvetje na ulici ni nobena redkost. Večina oken je polna raznobarnih cvetov, sredi ulic so tudi 6 x 6 metrov velike cvetlične grede. Umetno zasajena, suha, rogovilasta drevesa, na katerih vise pletene košare polne cvetja prav tako stoje sredi ulice. Posebnost so tudi velike papige priklenjene na veržico, ki po ves dan kričijo na mimoidoče kupce. V večjih kletkah so tudi manjše papige, na drogovi kakaduji itd. Zvečer pazniki pospravijo divje kričeče plice in jih v zgodnjih jutranjih urah spet priklenijo.

Rotterdam velja, kot sem že povedal za eno največjih pristanišč na svetu. Temu primerno naj bi bilo tudi nočno življenje v mestu. Moram pa povedati, da je na tem področju Rotterdam precej za drugimi razvpitimi pristanišči. Lokali so taki kot povsod drugod, vendar mnogo manj prostaški in lahko bi rekel, da delujejo nekam naivno. Mornarji so nam sicer povedali, da tudi v Rotterdamu lahko najdeš beznico, kjer je vsega »z dna življenja« na pretek, vendar je mi nismo opazili.

Posebna zanimivost je lokal, kjer se lahko zastoj poljubljaš. Dekleta sedijo v lokalu in popivajo, gostje pa, ki so ravno tako razpoloženi, da bi se poljubljali, vstopijo, plačajo nekaj za pijačo (seveda ne samo zase) in se potem

lahko nekaj časa poljubljajo. Naprej ne gredo. Nekaj bolj razgibano življenje ponoči je v Amsterdamu, vendar o tem prihodnjič.

Promet v Rotterdamu

Pri nas mnogo pišemo o ureditvi prometa, o prometnih nesrečah, o nevzgojenosti avtomobilistov, mopedistov, pešcev, kolesarjev... V deželah, ki smo jih obiskali, je promet, lahko bi rekel, dobro urejen. Posebno v Franciji in Holandiji. Že takoj nam je padlo v oči tole: ceste so bile brez vsakršnih črt in puščic ter podpuščic kot pri nas. Samo zebre iz belega kamna, tako da jih ni treba vsakih štirinajst dni pleskati, označujejo prehode za pešce in to je vse. Nobene nervoze, če kdo prečka cesto tam, kjer ni zebre. Nobenega piskanja, če greš čez cesto, ko je na semaforju rdeča luč. Vozniki v avtomobilih ne čutijo potrebe, da bi te takoj prekleli, ko jim prideš pred avto ali pa da bi te obsuli s prijaznimi vzdevki. Če povzročiš nesrečo, ko prečkaš cesto pri rdeči luči, si seveda sam kriv, če pa se ne zgodi nič, je vse v redu. Voznik samo rahlo zmaje z glavo, počaka, da napraviš svoj izlet po zebri do konca in nato odpelje naprej. Tako je v Holandiji. Tudi kolesarji imajo tam posebne navade. Nobena redkost ni, da se na enem kolesu peljeta dva. Tudi po parkih se kolesarji lahko vozijo. Tam, kjer so na primer v parku stopnice, je pri robu stopnic še klanček širok nekaj več kot pol metra, kjer se lahko pelje kolesar. Vožnja vstric

v zadnji levi blatnik pred njim vozeče zabe. Blatnik je odletel. Avtomobila sta se ustavila. Vozača sta se pozdravila in se popraskala po glavi. Sklonila sta se k nesrečnemu blatniku in ga poskušala pritrčiti nazaj. Eden za drugim sta nato zmajala z glavo in ga spet spustila na tla. Vozač Dauphina je odprl denarnico in potegnil iz nje nekaj guldnov. Stvar je bila opravljena. Policaja nisem videl.

Živalski vrt

Uradni naziv te silno zanimive ustanove mesta je Blijdorp ZOO. Tu lahko vidite živali ne v kletkah, ampak v njihovi naravni okolici. V prosti naravi, na velikanskih travnikih, v ribnikih, potokih, med skalovjem in tako naprej. Težko si je predstavljati, koliko večje doživetje za človeka je obisk v takem živalskem vrtu od doživetja, ki ga imaš ob umazani kletki, v kateri se žival le s težavo premika ali pa se ji sploh ne ljubi. Izredno število živali, ki jih lahko opazuješ v njihovem naravnem okolju dopolnjuje tudi veliko število rastlin. Na moč posrečen izbor iz vsega, kar zeleni in cvete na našem planetu, lahko tukaj opazuješ bodisi na prostem ali pa v ličnih tropskih in subtropskih rastlinjakih. Če pa vreme ni posebno naklonjeno obiskovalcu, lahko v zaprtih prostorih vidi toliko zanimivega kot zunaj. Na prigovarjanje naših zagrebških sopotnic in Beograščana Laze, ki so bili stalni gostje živalskih vrtov, smo si ga ogledali tudi mi in ni nam bilo žal.

Muzej

Holandija ima v svojih muzejih neprecenljivo vrednost v številnih slikah Rubensa, Rembrandta, njunih sodobnikov, naslednikov, predstavnikov slavne flamske slikarske

Mirna rotterdamska noč

je popolnoma vsakdanja. Vse gre sicer precej počasi, brez naglice, vendar je samo tako mogoče puščati vsem toliko pravic. Sploh bi lahko rekel, da je v Holandiji morda še najmanj čutiti naglico in direndaj, ki je tako značilen za vsa moderna mesta in sploh za življenje našega časa. Ljudje si vzamejo čas za svoje opravke. Videl sem prometno nesrečo. Zaletela sta se avtomobil »Zaba« in »Dauphine«. Bolj rečeno mali »Dauphine« je pri prehitevanju udaril

Sole. Rotterdamski muzej je prav tako eden zelo zanimivih in dobro obiskanih muzejev v Holandiji. Tam se srečava hrupni ameriški turisti, ki ne vedo, kaj bi počeli v muzeju, ker so jim pri vходу pobrali fotoaparate, umetniško navdahnjeni Francozi, ki postavajo pred slikami in vzdihujejo, Nemci, ki pogledajo vse silno hitro, in domači Holanci, ki si v največjem številu ogledajo hale muzeja Boymans — van Beuningen.

Mito Trefalt

Moderna tovarna v Rotterdamu

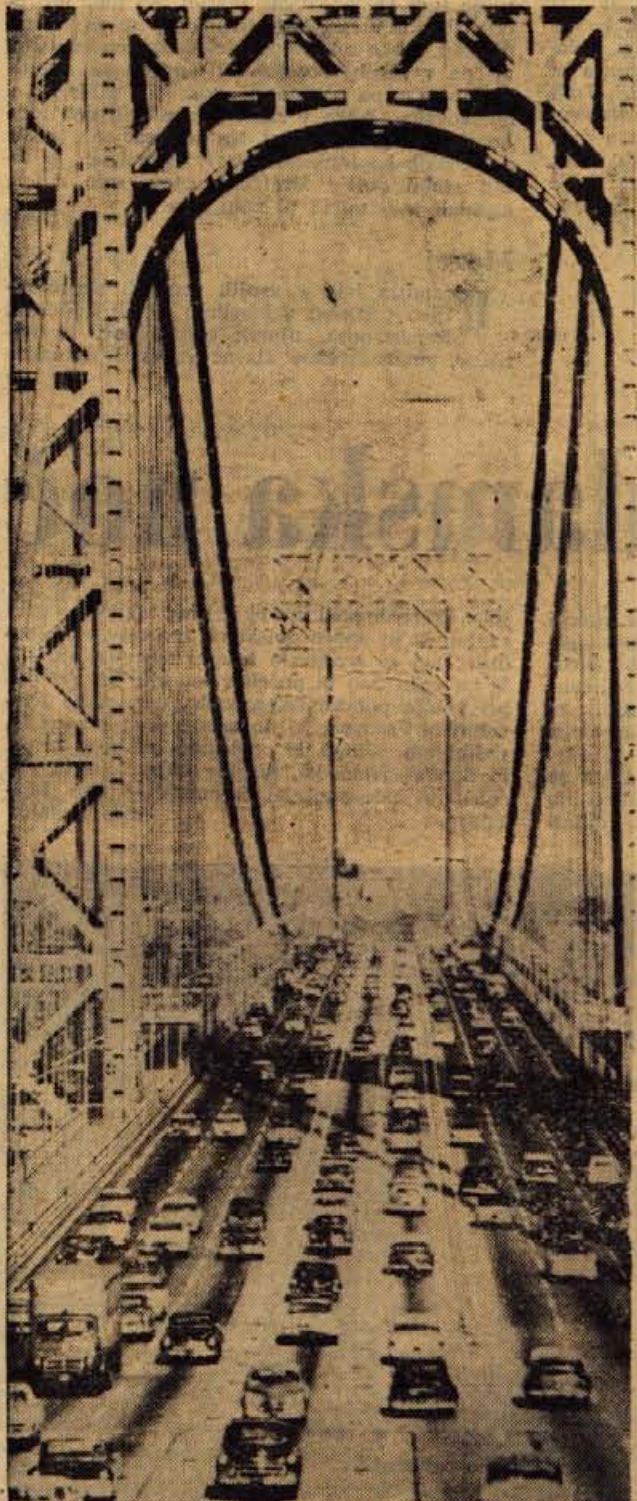
Priloge na predstave stereoskopskih filmov v moskovskem kinematografu

Sodelavci vsezveznega znanstveno raziskovalnega kinofoto inštituta izpopolnjujejo tridimenzionalni film, ki ga v Sovjetski zvezi imenujejo STEREO-KINO. Dvorana, v kateri take filme začasno prikazujejo, je urejena v enem izmed paviljonov razstave dosežkov narodnega gospodarstva.

Prvi koraki

Gledavci si namestijo posebna očala, ki jih dobijo skupaj z vstopnico. Pri pogledu na ekran gledavci občutijo neskončnost zračnega prostora, grede mimo vodnjakov, parkov in paviljonov razstave. Nad njimi se po-

mikajo krošnje dreves, dekleta vrže v dvorano cvetje in to pade nekam zelo blizu. To so nekakšni prvi koraki tridimenzionalnega filma. Vendar je bilo mogoče zvedeti, da gledavci v taki dvorani že lahko vidijo odlomke iz filma »Večer v Moskvi«, ki so ga posneli v laboratorijih

Na sliki vidimo most George Washington, ki povezuje New York z mostom Forth Lee v državi New Jersey

Film v treh razsežnostih

Prve tovarne vagone, ki se takole razkladajo, so izdelali v Zahodni Nemčiji

omenjenega inštituta v sodelovanju s podjetjem »Mosfilm«.

Tri razsežnosti

Učinek globine je mogoče jasno občutiti. Vsi predmeti na ekranu imajo tri razsežnosti, igralci pa so neposredno pred gledavci. Stereofonska glasbena spremljava ta učinek še povečuje.

Kako so rešili to nalogo? Nastajajoči stereofonski film — navaden ali v cinemascope — snemajo z dvema kamerama, ki imata objektivne pomaknjene za nekaj centimetrov. Tako dobijo dva filma: enega, ki je tak, kot da bi ga gledali le z levim očesom in drugega z desnim.

Pri gledanju filma morajo oči videti vsako sliko zase. V ta namen so inženirji izkoristili polarizacijo svetlobe. Oba filma projicirajo na platno naenkrat in s pomočjo dveh navadnih kinoprojektorjev. Vendar pa pred objektivoma obeh projektorjev namestijo polaroid — tanko ploščico, ki opravi polarizacijo svetlobe.

Stereoskopski učinek

S pomočjo očal dobijo gledavci stereoskopski učinek. Vsako izmed obeh stekel očal je prav tako polaroid, ki prepušča samo tisto sliko, ki je namenjena ustreznemu očesu. Druga slika se 99-odstotno izgublja in praktično je oko sploh ne sprejema. Ker je žarišče slik v mrežnici obeh očes, slika ustvarja popoln vtis treh dimenzij.

Ekran v dvorani mora odbijati čimveč svetlobe, ki

pada nanj, in ne sme porušiti ravni njene polarizacije. Tem zahtevam popolnoma ustreza ekran iz aluminija. »Rekord«.

ZANIMIVOSTI

Trd bencin

Menda bodo nekatere ameriške petrolejske družbe v kratkem začele prodajati bencin v trdnem stanju. Bencin je v drobnih kapsulah, ki jih je mogoče zdrobiti s pritiskom roke in bencin je spet ekoč. Vozniki lahko vzamejo iz škatle toliko bencina, kolikor jim je potrebno, kapsule se potem spet same strnejo in preprečijo izhlapevanje.

Ostanki pračloveka

V začetku tega meseca so v goratih predelih Jave odkrili kosti prazgodovinskega človeka iz plio-pleistocenskega obdobja, ki je bilo pričr nastajanja prvih razumnih bitij. Na Javi so ob koncu preteklega stoletja prvič odkrili ostanke tega našega prednika.

Polet z zmajem

V zadnjem času so se v vrsto zabav na luksuznih plažah uvrstili še zmaji, ki so izdelani na istem principu kot tisti, s katerimi se igrajo otroci, le da so večji. Smučarja na vodi in z velikim zmajem na sebi vleče motorni čoln po vodi toliko časa, da doseže primerno hitrost, potem pa se smučar dvigne v zrak tudi do 30 metrov visoko. Na tak način lahko premaga razdaljo enega kilometra.

Mehanični maček

»Če mačke ni pri hiši, miši plešejo,« pravi star pregovor. Japonci pa so izdelali mehanični nadomestek za te živali, ki naj ustrahuje tako miši kot tudi mačke. Ko se »mehanični maček« priključi na električni tok, vsakih nekaj minut glasno mijavka, v mraku pa mu oči take žarijo, da poženejo strah v kosti vsem mačkam in mišim v bližini. Najvažnejše je seveda to, da je »mehanični maček« zelo čist in tudi ne povzroča nikakršne škode. Razen tega je tudi poceni, saj bi v našem denarju veljal le 2 tisoč dinarjev.

Olje proti alkoholu

Nek angleški zdravnik priporoča vsem, ki se ne morejo upirati alkoholu, da vsak dan popijejo žlico olja. Olj menda zmanjšuje željo po alkoholu in je menda zmožna alkoholike odvrniti od pijače.

Nega

● **TREPALNICE** si vsak večer prekrtačite z malo ščetko, na katero ste kanili kapljico ricinusovega olja. Prav tako obrvi. Če imate zelo močne obrvi, si jih lahko nekaj izpulite, vendar si prej kožo namastite, delo vam bo šlo lažje od rok.

● **OCEM** ne dajte dobro, če jih preveč varujemo ali obratno. Tako je zelo zmotno, da nekateri ljudje vedno nosijo temna sončna očala, kot je seveda tudi napak, da kratkovidni in daljnovidni ne nosijo očal.

● **LASE** si ne umivajmo prepogosto, drobna masaža pa jim bo vedno dobro dela. Pred spanjem si jih vedno temeljito prečešite.

Mali nasveti

● **ŠČITNIKE ZA ROKAVE** lahko naredimo iz tankega polivinila. Ščitijo nam obleko, tako da včasih tudi z dolgimi rokavi lahko pomijemo posodo ali operemo kak kos perila. Taki ščitniki bodo dobrodšili tudi v raznih poklicih — v mesnici ali v prodajalni živil.

● **ZMECKANO VOLNENO OBLEKO** obesimo v vlažen prostor ali pa malo navlažimo zmečkana mesta. Obleka se bo zravnila.

● **BELA VOLNA** ne porumeni, če dodamo milnico, v kateri jo peremo, nekoliko boraksa. Ostane tudi prožna in mehka. Boraks dodamo tudi vodi, v kateri jo izplaknemo.

Premalo tehtam

Dosti več slišimo o shujševalnih kurah in pogosteje prisluhnemo pogovoru žene, ki bi rade shujšale, kot obratno. Pa je vendar med nami tudi nekaj tistih, ki bi rade več tehtale.

Suhost je lahko prehodnega značaja. Z dobro prehrano, zadostnim spanjem lahko pridobimo zopet normalno

telesno težo. Drugače pa je pri dedni suhosti in pri rapidnem hujšanju. Na vsak način se posvetujemo z zdravnikom, utegnejo pa koristiti tudi naslednji elementi. Seveda se pa moramo zavedati, da v enem tednu ne bomo pridobili zaželenih kil. Le z dosti volje, samopremagovanja bomo dosegle zaželen uspeh.

V primeru, če je suhost zdravju škodljiva, bomo začele z zdravljenjem z vsoto resnostjo. Menjanje klime, vsaj za nekaj dni, je zelo dobro. Ali nam bo bolje koristil morski ali višinski zrak, nam bo povedal zdravnik. Med drugimi činitelji so vzroki suhosti tudi živčnost. Zelo občutljivi in nervozni ljudje so redko debeli. Naj tak človek uporabi še tako obilne količine hrane, na teži se mu ne bo poznalo.

V primerih večne živčne vznemirjenosti mora pomagati zdravnik in bolnik mora najprej živčno ozdraviti. Slabotni ljudje naj si med delom privoščijo vsaj nekaj minutni odmor. Vsa težja dela naj raje opravljajo v dopoldanskih urah.

Subi ljudje morajo spati osem do deset ur. Če ne morete toliko časa spati, vsaj počivajte in mirujte. Se nekaj — za vas posebno velja pravilo, da je spanec pred polnoči dvakrat toliko vreden.

Zjutraj zajtrkujmo obilno in ne hitimo. Použijmo okusno pripravljene ovsene kosmiče, sadni sok, mleko ali kakao, maslo, med in kruh.

Kosilo naj bo obilno. Veliko testenin, prikuhe in juhe naj bodo pripravljene s prežganjem in smetano. Sadje, vsebuje dosti grozdnega sladkorja, torej je redilno in ga bomo pojedle, kolikor ga bomo mogle. Malice in večerja naj bodo tudi kalorično visoki. Pred spanjem popijmo še osladkano mleko, banane ali košček mlečne čokolade. Da bomo imele večji apetit, naj ne bo dneva, da ne bi naredile vsaj kratkega sprehoda.

Ali ste

rojeni za samsko življenje?

Nekatere žene — lahko rečemo — so rojene, da živijo samsko življenje. Nekatere pa se le poročijo in so prav idealne matere in žene. Če spadate k tem, boste ugotovile, če iskreno odgovorite na naslednja vprašanja.

1. Ali ste živahni in polni humorja samo takrat, kadar so v družbi tudi moški?	da ne
2. Ali greste radi sami na dolge sprehode?	da ne
3. Ali si kupite obleke ali nakit samo sebi v veselje?	da ne
4. Jemljete svoj poklic predvsem kot denarni vir?	da ne
5. Radi priredite v svojem stanovanju živahne večere s prijatelji in prijateljicami?	da ne
6. Se spoznate na vozni red?	da ne
7. Ali bi vam pomenilo veliko žrtev, če bi morali opustiti branje v postelji, telovadbo, kozmetiko?	da ne
8. V primeru težje bolezni — ali bi načelno raje poklicali zdravnika ali zdravnico?	da ne
9. Vam je dosti do tega, da ljudje pohvalijo vaš okus v opremljenosti in kuhanju?	da ne
10. Ali živite raje v današnjem času kot pa v času vaših starih mam?	da ne
11. Ali greste radi v kino, gledališče ali muzej le, če vas kdo spremlja?	da ne
12. Se vam zdijo dojenčki v glavnem grdi?	da ne
13. Ali radi povabite prijatelje na kosilo, ki ste ga posebno lepo pripravili?	da ne
14. So vam samotne ceste kakor tudi temna osamljena stanovanja odvrtna?	da ne
15. Je odvisno vaše samospoštovanje predvsem od finančne samostojnosti?	da ne

Vprašanja 2, 3, 5, 6, 7, 12, 15 zahtevajo pozitiven odgovor, medtem ko vprašanja 1, 4, 8, 9, 10, 11, 13, 14 negativnega. Za vsak pravičen odgovor si zapišite eno točko in si nato preberite izid.

10—15 točk

Če se boste poročili s partnerjem, ki se nagiba h gospodarnosti, imate le majhne možnosti, da boste imeli harmonično zakonsko življenje, in to prav zato, ker ne spadate ravno med prilagodljive ljudi. Sami sebi zadovoljujete. Zakon vas bo osrečil le, če vam bo nudil več kot oskrbo in varen pristan, sicer je bolje za vas, da ostanete sami.

5—10 točk

Čeprav se ukvarjate z mislijo na poroko, ker se včasih počutite precej osamljeni, je vaše hotenje po samostojnosti tudi veliko. Prav zaradi te lastnosti pa ste bolj zbirčni kot povprečna žena. Odločitev ali bi se poročili ali ne, vam ni najlažja.

0—5 točk

Zelja, da boste koga osrečili, je v vas zelo goreča. Srečnejši boste, četudi ne v najlepšem zakonu, kot pa, da bi ostali sami. Življenje brez družine in doma vam le malo pomeni.

Enodelna obleka z značilnim koničastim ovratnikom, ozkim, le rahlo oprijetim pasom ter rokavi z manšetami je prav primerno oblačilo v toplih jesenskih dneh

MNOGI STORIVCI kaznivih dejanj predejo svoja dejanja na zelo tankih nitih. Ne spametuje jih kaznovanje in staro pravilo, da na svetu pridejo tudi dobro zamišljena in preračunana dejanja na dan. Tri dni, v sredo, četrtek in petek je na zatožni klopi okrožnega sodišča v Kranju sedel BERNARD STEFANEC, ki je v pičlih štirih mesecih, kar na tekočem traku delal kazniva dejanja. Kradel je, goljufal, ponarejal uradne listine, izsiljeval in verjetno bi tudi ubijal, če se ne bi njegov poskus izjalovil. Storivec naštetih kaznivih dejanj tudi pred tem ni bil nedolžen. Proti zakonu se je že večkrat pregrešil. V njegovih sodnih zapiskih stoji, da je bil že trikrat obsojen za tatvine, enkrat pa zaradi uboja iz malomarnosti.

Storivec številnih kaznivih dejanj na zatožni klopi

Izsiljevalno pismo

Letos petega aprila je dobil Janez Potočnik iz Zabukovja, ki je v bližnji okolici znan kot domači zdravnik, pismo z izsiljevalno vsebino.

Obrt, ki je izumrla

Na desni strani Save, nekoliko dvignjeno se razprostira naselje Stražišče in nekdanje središče sitarske obrti. Nekateri menijo, da je nastalo sitarstvo na ozemlju freisinških škofov v 16. stoletju, drugi pa, da je bilo razvito že prej.

Delo sitarjev je bilo težavno. Zimo so morali najprej oprati; »prat« pa so jo hodili na Savo. To delo pa je bilo tako naporno, da so ga opravljal lahko le moški. Oprano so posušili in zmikali na grebenu. Zimi, ki je ostala na grebenu so rekli »zmedenca« in so jo uporabljali za blazine. Počesano žimo pa so z vrstico zvezali v dolg »rep«, iz katerega so jo potem ženske ločile še po dolžini in barvi. Enake barve in dolžine so zvezali v »krofke« in tako so potem nosili trgovcu, da jo je prodajal. Sami pa so za vse to delo dobili nekaj takih knofkov in iz njih so potem tkali. Za tkanje so imeli posebne statve.

Po nekaterih podatkih so imeli pred I. svetovno vojno v Stražišču še približno 500 statjev in po nekaterih hišah so tkali kar na petih. Tkali so vsi: moški in ženske; otroci in starci.

S siti so veliko trgovali z Italijo, Romunijo, Ogrsko, Nemčijo in Francijo. Nekatera so po svojih odkupovalnih dobila tudi imena: poznamo ogrčke, ta nemška sita, ta laška itd.

Sitarska obrt pa je začela po I. svetovni vojni propadati. Delo v tovarnah je postalo lažje in tako danes v Stražišču, kjer skoraj ni bilo hiše brez statjev, ne tke nihče več.

Izsiljevavec v pasti

To ni bila april-ska šalal. Potočnik zdravi ljudi z zdravilnimi zelišči. Prav to okolico si je neznani izsiljevavec izbral za pritisik. S tiskanimi črkami v okorni hrvaščini je sporočil Potočniku iz Zabukovja, da mu je zaradi uživanja njegovih zdravilnih zelišč umrla mati. Čez dva dni pa je poginil tudi pes, kj so mu dali Potočnikovo zdravilo. Za odškodnino je neznani pisec zahteval milijon dinarjev gotovine. Določil je tudi že kraj, kamor bi moral položiti denar. Za skrivališče denarja je bila domenijena neka luknja v skali v bližini

Prošnja za znižanje zneska

Potočnik je izsiljevanje takoj prijavil. Skupaj s preiskovalci so izdelali načrt, da bi izsiljevavcu prili denar. Potočnik mu je lastnoročno napisal pismo, v katerem ga je prosil, da zahte-

Sodišče je zaslišalo številne priče, ki so vse bremenile obtožnika Stefanca. Med njimi je bilo tudi veliko oškodovancev, ki jih je obtoženec s svojimi zviščami ogoljufal in okradel. Na sliki posnetek iz sodne dvorane v Kranju

želzniške proge, kakega pol kilometra oddaljena od železniške postaje Jošt. Če denarja do določenega dne ne bo v skrivališču, lahko pričakuje, da ga bo v najkrajšem času zadržal ali vrnil v zrak, njega in njegovo domačijo. vani znesek zniža, ker nima denarja. Pismo je odnesel v določeno skrivališče, kjer bi moral položiti denar. Čez nekaj dni je dobil odgovor. Izsiljevavec je vsoto znižal za 400.000 dinarjev. Pripisal pa je, da je zadnji rok njegove potrpežljivosti 24. april. Potočnik mu je po posvetu s preiskovalnimi organi zopet odgovoril, da skrivališče ni najbolj primerno za polog in tako visoke vsote denarja. Naj spričo tega izbere novo skrivališče. Seveda je bila okolica že nekaj dni prej nadzorovana. Ko je izsiljevavec 26. aprila nekaj po devetih uri prišel »po denar«, je nanj čakala zaseda. Miličnik Rado Urbančič mu je s svetilko osvetlil obraz. Izsiljevavec pa je potegnil pištolo in ga obstrlel. Zrno je miličnika samo oplzilo na levi strani glave in mu raniло lobanjsko kost. — Izsiljevavec je v naslednjem trenutku izgubil v noč. Stekel je po cesti in zabrisal vsako sled za seboj.

Lov za izsiljevavcem

Po pobegu je izsiljevavec nekaj časa zabrisal sled za seboj. To mu je uspelo, ker je zelo hitro menjal bivališče. V času izsiljevanja ga namreč ni bilo več v Naklem, kjer je prej

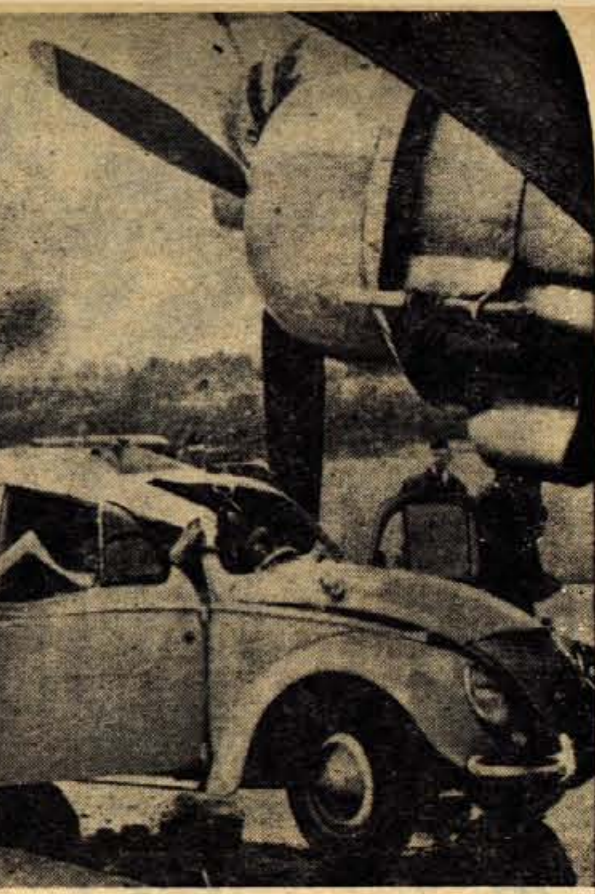
delal na kmetijskem pogovori, da mu je zmanjkalo je bil pri sestavljanju izsiljevalnega pisma soudežen. v kmetijski zadrugi blizu včasih zastavljal tudi ukradeni krivec pa naj bi bil Zalca. Kmalu pa so pretakane predmete. Jamstvo je nemu izsiljevavcu pršli na bilo tako slepilo za ljudi, ki sled. V preiskavi in pred so s mislili, da imajo opravka diščem je Bernard Stefanec s poštenim človekom, ki se priznal vrsto tatvin in goljuf. Je pač znašel v denarnih težavah. Tako je od februarja do maja meseca letos ukradel Pred sodiščem je obtožen štiri mopede in tri kolese. Bernard Stefanec priznal Vsa ta dejanja je storil v skoraj vse tatvine, vneto je različnih krajih na Gorenjskem, v okolici Ljubljane in Celja. Od znancev si je spojojal denar pod lažnimi iz- Priznal je namreč samo, da

Bernard Stefanec na zatožni klopi

Kuštravi lažnivec

Pred sodiščem so kuštrevga Bernarda Stefanca večkrat zalotili pri laži. Veliko pa so slišali tudi o njegovih »nadarjenosti«. Bil je zelo iznajdljiv v iskanju različnih poznanstev, ki jih je izrabljal za tatvine in goljufije. Nikoli ni bil redno zaposlen za dalj časa. Zaposlil se je največ kakšen mesec, da je spoznal ljudi. Na začetku je delal pridno, da je tako na zunaj napravil dober vtis. Opravljal je povzročil le priložnostna dela in se ni nikjer za dalj časa zadrževal. Preživljal se je s tatvinami in goljufijami. Z denarjem iz lažnih posojil je popival po gostilnah. Kako iztirjen človek je Bernard Stefanec pove že dejstvo, da se ga je odrekel njegov lastni oče. Ta je povedal, da ga je že v rani mladosti pretepal in strogo kaznoval za prekrške, vendar iz njega ni mogel napraviti poštenega človeka. Enaka usoda je doletela njegovo ženo, ki jo je opeharil, ker ga ni poznala. Zdj se pri njej oglašajo ljudje, pri katerih si je obtoženec sposojal denar. Tudi za svojega otroka se storivec številnih kaznivih dejanj ni zmenil. Zeno je pustil na cedilu, ko je dobila otroka.

NE ZGODI SE tako pogosto, da bi se letalo zaletelo v osebni avtomobil. To se je pripetilo švedskemu tehniku Björn Rosenhölm, ki ima posebno dovoljenje, da sme s svojim vozilom priti na letališče. Ko se je pripeljal na letišče je bila gosta megla in dež, kar je napravilo zelo slab pregled na okolico. Vojaško letalo tipa DC-3 se je nenadoma pojavilo pred njim. V zadnjem trenutku se je voznik vrnil na tla svojega vozila. To mu je tudi rešilo življenje, kajti v naslednjem trenutku je letalski vijak razrezal streho avtomobila. Najprej ga je zadel levi letalski vijak, zaradi udarca pa se je vozilo pomaknilo še proti desnemu vijaku. Voznik se je zaradi udarca in strupenih plinov onesvestil in si je opomogel šele v bolnišnici. Toda še isti dan je zapustil bolnišnico in odšel domov. Življenje mu je rešila velika prisebnost.

Naš roman

»Obžalujem,« je rekel Fabio Crepez. »Odkrito obžalujem, profesor.«
 »Vem.« Bertaldi je pogledal z okna svoje delovne sobe v Marciani na Piazzetto. Pred doževo palačo je stala stotnja policistov v paradnih uniformah, moške so sproščeno stali na mestu, medtem ko se je na trgu zbirala množica. Vreme je bilo sončno in slavnostno. Gronchi ima lepo vreme, je pomislil Fabio, tako se spodobi za uradni obisk predsednika republike.
 »Gronchi je že obveščeni,« je pripovedoval Bertaldi. »Ve, da je njegov današnji sprejem ena mojih zadnjih uradnih dolžnosti. Po kosilu bo poskušal spreobrnuti nekaj liberalcev in katolikov — kajpada zaman. Gre le za običajne pogovore.«
 Fabio je občudoval Bertaldijevo hladnokrvnost. Profesor ga je včeraj popoldne poklical in povabil, naj ga davi obišče v knjižnici, in čeravno se je Fabio vselej nejevoljno namrščil, kadar mu je Ugo sporočil, da se Bertaldi želi z njim pogovoriti, je vendarle vselej popustil, kadar je po telefonu slišal starčev glas, dostojanstveni prepričljivi glas, ki je v novejši zgodovini Benetk odigral tako pomembno vlogo. —

Sedemdesetletnik je bil vsako jutro od sedmih do devetih v delovni sobi v Marciani, kjer je pričrnel dan z razmišljanji in pogovori, preden se je odpravil na delo v Gran Consiglio, beneški regent, dož, kakor ga je posmehljivo in občudovaje imenoval Fabio, vreden naslednik Foscarijev in Dandolo.

Fabio Bertaldijeva novica kajpada ni presenetila. Poročila, da se čas Bertaldijeve koalicije bliža koncu, so že nekaj dni polnila časnike. Veliki človek, je pomislil Fabio, mož, ki je bil vse: kristjan, marksist, liberalce, konservativce — človek nad strankami, ki je v Gran Consiglio zmogel koalicijo iz komunistov, socialistov in krščanskih demokratov in ji vladal nekaj let, ki pa je zdaj razpadala, ker so stranke odpoklicale svoje predstavnike.

»In kaj počne kardinal?« je vprašal Fabio. »Saj vas je vendar vselej podpiral?«

Profesor je smehljaje se pogledal Fabio. »Kardinal mi že nekaj let pridiga podobno kakor vi,« je rekel. »Pustite politiko, moj sin, pravi, ljudi najine vrste bo politika, kakršno želiva, zmlela med mlinskima kamnoma. Verjamem mu in vem, da je brez moči. Njegov aparat ga obdaja.«

Fabio je vedel, da ne kaže spraševati po drugih figurah s šahovnice, tako voditeljih komunistov ali funkcionarjih katoliške stranke. Vojna je, je pomislil, in v vojni vladajo vojni zakoni. Aparati in njihovi vojni zakoni. Politisti v blestečih uniformah so se pričeli postavljati v dvored od pomola, kjer bo pristala Gronchijeva ladja, do Porte della Carte dožev pa

A. A. BEG

lače. Čez dobro uro bo tamkaj stal Bertaldi, je premišljeval Fabio, in na čelu veljakov in odličnikov sprejel Gronchija. Potem bosta odšla

v Anticollégio in govorila pod Tintoretovimi slikami. Kakšen cirkus!

Imenitno se drži, je pomislil Fabio in opazoval profesorja, velikega starca, velikega tudi po telesu, ne debelušnega, temveč orjaške postave, obrtne glave, z očmi, za katere se je zdelo, da nenehno strmijo nekam v daljavo, s pravilnim, lepo rezanim nosom, snežno belimi lasmi nad ravnimi svetlimi senc; kot mož, ki gleda, kako se drobi njegov politični umotvor, se drži čudovito. Fabio in profesor sta se poznala že od osvoboditve, profesor, ki se je tedaj vrnil z Liparskih otokov, je lahko edini prepričan Fabio, da so razorožili in razpustili partizansko brigado Dona di Piave, ki ji je tedaj poveljeval; v dolgotrajnem nočnem pogovoru ga je prepričal, da revolucionarna akcija v trenutku osvoboditve ni upravičena, pomenila bi nasilno dejanje manjšine, medtem ko zdaj velja spremeniti svobodo v prostovoljno stvaritev večine; toda Fabio se ni vdal le zato, ker je sprejel politično-zgodovinsko Bertaldijevo razčlenitev, temveč pretežno iz praktičnih razlogov: natančno si je ogledal oporišča osme armade generala Marka Clarka v Padski nižini; Fabio z njegovima štaboma so povabili in vsem pripeljali na prsi ameriška, francoska, grška in poljska odlikovanja, pred ozadjem več tisoč Shermanov in med obedi iz vojaških kuhinj, ki so kot vsakdanjo hrano delile zrezke in belušce. Kapitularcija partizanske brigade Matteotti sedem let poprej na bojiščih Katalonije. Toda čeravno se je Fabio uklonil profesorjevemu razlogom, ga ni bilo mogoče omajati, da bi še dalje sodeloval

in igri; sprva se je odtegoval Bertaldijevim pozivom, ker je bil pač razočaran, kasneje pa je pobrskal po razlogih svojega razočaranja in odkril, da ni bil razočaran, ker je sodil med premagance, temveč zato, ker je revolucija, za katero se je boril, splahnela iz ideje v izmišljavo, prav tako kot ideja o svobodi, ki je nosila Bertaldija. In prav potek Bertaldijevega poskusa ga je izučil, da ideje izgubljajo vsebine, postajajo ničevne; na njihovem mestu so vstajali mogočni bloki, obe veliki nihilistični aparaturi, ob katerih so zbledela ideje, ker je njihov boj, kadar je prešel v skrajne oblike, napovedoval konec, apokalipso. In ko je Fabio to spoznal, je izstopil iz komunistične stranke. Sicer pa je videl, da so se tudi najboljši med njegovimi nasprotniki, duhovni vrhovi konservativnega katolištva, monarhistov in fašizma, umaknili ali pa so jih odrezali; vsi tisti, ki so živeli v umišljenem krogu starega sveta, kjer je človeška zgodovina pomenila tudi zgodovinsko odločitev med duhovnimi načeli. In zdaj je bil torej na vrsti Bertaldi, človek, ki je kot poslednji poskusil veliko sintezo, ki mu je za nekaj časa uspelo uravnotežiti sile in ki je zdaj propadel, ker so se sile slednjič znebile načel in se posvetile le misli popolnega obojestranskega uničenja; v gluhem svetu, zapuščeni mrtvih nazorov, je bilo slišati le še ropotanje avtomatov, ki so namesto misli bljuvali ponarejene ideološke kovance.

»In kaj boste počeli, ko bo vse mimo?«, je vprašal Fabio.

»Vrnil se bom na univerzo,« je rekel profesor Bertaldi s srečnim nasmeškom. »Pomislite vendar, Crepez, na to čakam že skoraj dvajset let. Napisati nameravam novo izdajo 'Osnutka' in v njem uveljaviti svoje izkušnje. In kardinal me namerava poslati z nekaj nalogami v Azijo, pravi, da potrebuje Benečana, ki pojde zanj na vzhod, da bi opravil nekaj pogovorov in pripravil tla; meni, da lahko le Orient reši Evropo. Tudi Gronchi se močno zanima za to zamisel.«

Ti stari gospodje so neumljivi, je pomislil Fabio. Gronchi, kardinal, profesor — generacija, ki so ji pripadali, še pomislila ni, da bi bilo lahko vse, kar je storila ali nameravala, nesmiselno. Drugačna je bila kot njegova, Fabiova generacija. Medtem, ko je Fabio že na fronti v Španiji vse globlje zapadal v odpoved in cinizem, je profesor, ki je sočasno živel kot pregnanec na Liparskih otokih, napisal svojo znamenito razpravo 'Osutek filozofije svobode', ki je v prepisih krožila med izobraženičenosti, »Dož je bil prestar in imel je mogočne zaščitnike, tako da mu ni bilo treba delati v kamnolomih plovc; vsekakor pa je ta, četudi neoptimistični pa vendar jasnovidni spis ustvaril tako, da je tvegat življenje, medtem ko je Fabio — kakor je premišljeval, stoječ zraven Bertaldija pri oknu Marciane — večkrat bredeh v življenjsko nevarnost, vendar nikdar z zavestjo, kaj mu prinaša prihodnost.

Šolska mladina iz Predoselj na poti v Solo

Taborniški pohod iz Kranja do Planice

V počastitev 20 let SNOŠ in dneva pionirske organizacije je rod »Stražnih ognjev« organiziral izlet po partizanskih poteh iz Kranja do Planice.

Bilo je megleno nedeljsko jutro, ko smo se odpravili iz Kranja proti vznožju Smarjetne gore in naprej proti Pševem. O borbah v teh kra-

lo skrivališče globoko v zemlji.

Iz Pševega pa smo nadaljevali pot v Javorje in nato proti Lavtarskemu vrhu in Planici. Prišli smo do spomenika. Sandi nam je pripovedoval o težkih bojih, ki sta jih imeli tukaj Prešernova brigada in selška četa. V letih 1943-1945 je padlo tam 30 borcev, med njimi je bil tudi narodni heroj Stane Žagar. Tam, kjer je padel heroj Stane Žagar, smo položili vence.

Z nami je bil tov. Gantar, član IO ZTS, ki je izročil priznanje »Partizanski odred 1962« tabornikom odreda Stražnji ognji. S pohoda smo poslali pozdrave predsedniku občinske skupščine Kranj.

Mali deček - poglavar črnškega plemena

V vzhodnem Transvalu, ki je na skrajnem jugu črnega kontinenta, živi plemo, ki šteje 6.000 črncev. Poglavar tega plemena je neki beli, desetletni deček.

Plavolasega dečka se vedno lahko vidi z ogrlico iz školjk okoli vratu in leopardovo kožo, vrženo prek ramen, kar napravi vtis dostojanstvenega poglavarja.

Mucek Miki

Gotovo ste že slišali o mojem Mikiju, ki ni ujel še nobene miši. Razen tega pa je moj Miki angora in ga nobena mačka ne mara. Moj Miki se gotovo boji miši in beži pred njimi, ko je zjutraj tako utrujen, čeravno neprestano spi.

Malone čudili se boste, če vam povem, da moj Miki je

Svojega Mikija nikoli ne tepim, čeprav je že kdaj kaj malega izmaknil. Mamica mi je velikokrat dejala, da moramo z živaljo ravnati kot s človekom in ubogala sem jo.

Ti moj Miki, ti moj Piki, zakaj pa miške ne loviš; ti samo sladkorčke ližeš, pred majhno miško pa zbežiš.

Beba Ulčar
(Iz glasila blejskih pionirjev
»Beli lokvanj«)

**mlada
rast**

Spektrum mavričnih barv

Čokolado, piškote in sploh vse sladkarije. Mleka pa ne pokusi, če ni sladkorja v njem. Čudno, kajne?

Včeraj, ko sem obedovala, me je moj Miki tako posrečeno gledal, da sem mu dala košček sladkorja. Hitro se ga je lotil in v hipu, prav v hipu ga je zmanjkalo. Poizkusiti sem hotela, če Miki je regrat. Naskrivaj sem mu ga nekaj nesla na krožnik. In glej čudol! Pojedel ga je. Zasmejala sem se in tekla k mamici, da ji povem to nenavadno početje mojega Mikija.

Ko je mamica slišala za moj uspeh, se je tudi ona zasmejala in rekel: »Čuden maček.«

Če snop sončne svetlobe prodre skozi prizmo, se na zidu ali kakšnem drugem predmetu formira spekter mavričnih barv. Tak poizkus lahko napravite tudi vi, in to brez sonca in prizme. Dovolj je le, da vzamete posodo z vodo in položite vanjo ogledalo, in to tako, da bo od ravnine, ki jo tvori vodna površina, nagnjeno za 30 stopinj. Potem zamračite sobo in z vašo baterijo posvetite na ogledalo. Na stropu se bo pojavil spektrum mavričnih barv. Pri tem je vloga prizme odigrala voda.

Ali veste da...

... **SUHI LED** dobivamo zaradi naglega izhlapevanja komprimiranega ogljikovega dioksida, ki porabi pri topljenju toliko toplote, da se en njegov del ohladi tudi do -77,5 stopinje C. Ima obliko snežink, ki jih stiskamo v kalupe.

... je **SEVERNI TEČAJ** najsevernejša točka Zemlje sredi Severnega ledenega morja. Dan traja tam od 17. marca do 25. septembra. Srednja temperatura v januarju znaša -41 stopinj, v juliju pa -1 stopinjo. Prvi ga je dosegel R. Peary, in to 1909. leta.

... je **SEVERNI JELEN** edina domača žival na severu. Severni jelen živi divji in poldivji v velikih čredah in Eskimi in Lapenci jih lovijo in udomačijo. Po številu severnih jelenov se računa bogastvo posameznikov. Z njegovim mlekom se hranijo, s kožuvinami in kožo se oblačijo in pokrivajo šotore. Iz mišic delajo sukanec, iz črev vrvi, iz kosti pa trake in nože. Severnega jelena uporabljajo tudi za prevažanje in prenašanje hrane.

... je bila **SMOLENICA** prvi izvir svetlobe. To je veja iglastega drevesa. Zatem so ljudje začeli namakati les v smolo; to je bil začetek bakle. Svetilke, v katerih je izgorovalo olje, ki se je dvigalo po vlaknih, je naslednja stopnja razvoja razsvetljave. Nato so uporabljali lojene, voščene, stearinske in parafinske sveče. Približno pred 100 leti se je pojavila petrolejka, pred 77 let pa je Edison iznašel prvo žarnico.

Preplah v gozdu

Bilo je zgodaj zjutraj. Sonce je veselo pokukalo izza gora. Vrhova Galetovec in Babji zob sta se lesketala v prvih jutranjih žarkih. Po dolini se je vlekla gosta siva megla.

To jutro smo se odpravili v hribe. Sli smo po vijugasti

kamniti poti, ki je vodila na planino. Našli smo pastirico, ki je pasla krave. Vprašali smo jo, kje rastejo borovnice. Rada nam je povedala.

Toda ni trajalo dolgo, ko je moja prijateljica zakričala in skočila prek plota naravnost v mlakužo, kjer se je pogreznila do kolen. Toda v istem hipu je čez plot skočila srna, ki je od zmedenosti planila za njo. Moja prijateljica je mislila, da jo žival hoče napasti in je še dalje bredla po močvirju. Ko pa je je preplašena žival zagledala, je planila proti gozdu. Take se je srna zbala deklice, deklica pa srne. Bilo ji je zelo nerodno, ko smo ji povedali, da se je prestrašila le uboge srne.

Tega dogodka dolgo nismo mogli pozabiti. Res nismo vedeli, ali bi se smejali ali pa jokali.

Marjanca Palčič,
7. a razred

Deset kilometrov jugozahodno od Hollywooda si je v Culver Cityju družba MGM v prek 30 letih snemanja filmov postavila čudovito in nenavadno zbirko jezer in rek, vasi in mest, ulic, trgov in hiš z vseh kontinentov in iz vseh časov. Ta svojevrsna in vsestranska zbirka dekoracije, ki je »nastopila« kot ozadje že v nepregledni vrsti filmov, stoji na posesti te družbe, ki meri v celoti 60 hektarov in je razdeljena na štiri dele. Na enem stoje poleg upravnih zgradb ateljeji, delavnice in skladišča. Na drugem je zbirka vseh vozil na kolesih, ki si jih je mogoče zamisliti, ter ograde in hlevi, ki so bili nekoč polni živali vseh vrst. Na preostalih dveh kompleksih pa so postavljene zunanje dekoracije, skozi katere se nameravamo tokrat sprehoditi.

Milijoni za minuto

Snemanje zunanjih prizorov zahteva zdaj Pariz, nato odprto morje, pa srednjeveški Peking in spet južnoameriško posestvo ali trg v lesenem mestu Divjega zahoda. Nemogoče se je vedno preseliti z vso snemalno tehniko v resnično okolje, po eni strani zato, ker tam snemanje vedno niti ni mogoče, po drugi strani (in predvsem) pa zato, ker se cene snemanja vsako minuto že brez tega pišejo z milijonskimi števkami.

Zato si je tudi družba MGM v Culver Cityju postopoma zgradila obsežne zunanje dekoracije, kjer danes lahko najdemo številna in najraznolikejša prizorišča za svoje filme. Večina teh objektov je bila zgrajena v letih 1935—45, seveda pa so jih kasneje vedno znova spreminjali in prilagojevali za potrebe novih filmov. Z malenkostnimi dodatki in

Srečanje svetov in stoletij

Nenavadna »zbirka« družbe MGM

spremembami, s postavitvijo v različne dnevne in letne čase in vremenske prilike, pa z različnimi snemalnimi kotti se da isto ulico spremeniti, da jo lahko prepozna edino snemalna ekipa. Le redko pa so si seveda privoščili tako izrazito zunanjo dekoracijo, kot je bil Bagdad z belim trinajstmetrskim obzidjem in 25-metrskimi minareti za film »Kismet« (1944, z Marlene Dietrich), ki so ga zato lahko uporabili samo še dvakrat in od katerega je danes ostalo le še stopnišče, ki se konča v prazno...

Mušketirji pred kitajsko vasjo

Vsak izmed teh objektov ima svoje ime, ki je ponavadi vezano na film, za katerega je bil zgra-

jen. Seveda se za tak namen zgradijo le najnujnejši objekti, ki se sunkovito končajo tam, do kamor oko kamere ne seže več in zaradi pomanjkanja prostora si (sicer za snemanje dovolj ločeni med seboj) stoji ob boku najbolj nezdružljivi objekti. Tako pridete skozi mogočna grajska vrata »Dvorca treh mušketirjev« — kjer so razen četrte verzije »Treh mušketirjev« (1948) snemali tudi tretjo verzijo »Ujetnika dvorca Zenda« (1952) in nazadnje dve zunanji lokaciji cineramskega filma »Čudoviti svet bratov Grimm« — naravnost v »Kitajsko vas«!

Na drugem koncu se razteza na štirih hektarih mestno področje, ki ga omejuje pet ulic in seka več dreveredov, tako da je tu mogoče najti malone katerikoli tip mestne soseske. Poglej-

»IZ OCI V OCI« režiserja Branka Bauerja je odlično delo s sodobno tematiko o odnosih v delovnem kolektivu, ki je odšlo z letošnjega puljskega festivala kot zmagovavec z Zlato areno, Bauer pa je dobil tudi Zlato areno za režijo. V glavnih vlogah direktorja in delavca igrata Ilija Džuvalekovski in Husein Cokić. Vredno ogleda!

»NEVIHTA NAD MEHIKO« je tragična zgodba iz mehiške revolucije, ki jo je zrežiral Roberto Gavaldon, posnel pa odlični Gabriel Figueroa. Igrata Maria Felix in Pedro Armendariz.

»LOLA« francoskega režiserja Jacquesa Demyja je tenkočutno in svojevrsno delo o kabaretni plesavki, ki življenju nakljub veruje v ljubezen in sanja o njej. V glavni vlogi tega zelo uspelega filma je nastopila Anouk Aimée, razen nje pa Marc Michel.

Mlada ameriška zvezdica Carol Lynley, ki jo gledamo kot petnajstletnico ob Kirku Douglasu v »Poslednjem mraku«, igra zdaj dvojno vlogo nune in poccestnice v filmu »Kardinal« Otta Premingerja

mo si samo tri izmed petih zunanjih ulic: Wimpole Street predstavlja dve straniči trga po angleški tradiciji (Plinska luč, Saga o Forsytih). Obalna ulica je posebno priljubljena za »pariške« scene (Amerikanec v Parizu, Dekleta, Poslednjič sem videl Pariz), Peta Avenija pa je s svojimi modernimi visokimi stavbami primerna za vse velemestne prizore — bila je že New York, Chicago, Los Angeles in Hollywood (v filmu »Pojmo v dežju«). Te ulice imajo še to odlično lastnost, da jih lahko prekrijejo s platnom in je tako možno snemanje nočnih scen tudi podnevi — zato tu pogosto snemajo tudi drugi producenti.

Peta avenija je tudi tisto »Mesto« v MGM glasbenih revijah, v katerega pridejo podeželska dekleta iz »Mesteca« — to pa je »Trg malega mesteca«. Zgrajen je bil za Langov »Bes« (1936) in odtlej s svojimi hišicami, drevjem in parkom s spomenikom odlično služi, čeprav ga je najprej požgal Lang, nato pa je gorel še v »Drevesu življenja« (1957). Nazadnje je nastopil kot zasneženo južno mestce v »Viharju nad Washingtonom« in nato v reviji »Jumbo«.

Morska vas in Divji zahod

Za tem trgom teče Ulica Andyja Hardyja (imenovana po seriji njegovih filmov, kjer so pred nedavnim snemali »Milo ptico mladosti« — uličica z drevjem zasenčenih hiš in z belo cerkvico na koncu. Tu je tu-

di z gostim svežim zelenjem (ker ga nepretrgoma zalivajo!) zaraščena vzpetinica, kjer se med drevjem vije pot — ki so jo uporabljali, vsaj mimogrede v gotovo polovici svojih filmov, celo kot okolje za Maorsko vas.

Divji zahod zastopata Western Street z delčkom železnice in Ulica Billyja Kida, tema pa se je pridružilo še prejšnje »Vojaško taborišče«, ki so ga obdali s palisadami in tako dobili trdnjavo za serijo televizijskih kavbojk. Če temu dodamo še »Mesto duhov«, ima MGM največji »Divji Zahod« od vseh filmskih družb, čeprav po westernih ni posebno znan.

Ne smemo pozabiti tudi Kitajske ulice z značilnimi orientalskimi zgradbami in celo delom kitajskega zidu, ki so jo zgradili za »Dobro zemljo« (1937) in ki je nato služila tudi za »Zmajevno seme« (1944), pa še kot Japonska v »30 sekundah nad Tokijem« ter kot Malaja in Koreja. Tu je še pogosto uporabljena Holandska ulica, na katere koncu sedaj stoji polovica ladje iz nove verzije »Upora na ladji Bounty«. Poleg »Cirkuškega prostora« pa je končno tu tudi »Jezero« (v kotu počiva in razpada veliki »Bombažev cvet« iz »Plavajočega gledališča«), ki je bilo že jezero, divja reka, ribnik in močvirje (Drevo življenja).

Le redke od teh objektov stalno vzdržujejo (kot ulico Andyja Hardyja in St. Louis Street, ker ju pač stalno rabijo), in tako mnogi počasi propadajo — včasih so kot nenavadni spomeniki nekdanje slave, ki se mogoče ne bo nikoli več vrnila.

RADIJSKI

SPORED

OD 2. OKTOBRA DO 18. OKTOBRA

Poročila poslušajte vsak dan ob 4.05., 5.05., 6., 7., 8., 10., 12., 13., 15., 17., 22., 23., in 24. uri ter radijski dnevnik ob 19.30. uri. Ob nedeljah pa ob 6.05., 7., 9., 12., 13., 15., 17., 22., 23. in 24. uri ter radijski dnevnik ob 19.30. uri.

SOBOTA

- 8.05 Poštarček v mladinski glasbeni redakciji
- 8.35 Sovjetska in poljska zabavna glasba
- 8.55 Radijska šola za za nižjo stopnjo
- 9.25 Skladbe Saše Santla
- 10.15 Hammond orgle v ritmu
- 10.35 Figaro — scenska glasba
- 10.55 Vsak dan nova popevka
- 11.00 Pozor, nimaš prednosti
- 12.05 Zabavna glasba
- 12.15 Kmetijski nasveti — Ing. Anton Petriček — letošnja proizvodnja sladkorne pese pri nas
- 12.25 Domači napevi za prijetno popoldne
- 13.50 Za vsakogar nekaj
- 14.05 Posnetki jugoslovanskih opernih ansamblov na gramofonskih ploščah
- 14.35 Naši poslušavci čestitajo in pozdravljajo
- 15.15 Zabavna glasba
- 15.30 S. poti po Italiji
- 16.00 Vsak dan za vas
- 17.05 Gremo v kino
- 17.50 Klavir v ritmu
- 18.00 Aktualnosti doma in v svetu
- 18.10 Skladbice za kratek čas
- 18.45 Novo v znanosti
- 19.05 Glasbene razglednice
- 20.00 Po domače...
- 20.30 Opatija 1963

DRUGI PROGRAM

- 19.05 Operne melodije
- 20.45 Pet minut v valčkovem ritmu
- 20.50 Zagrebški bienale 1963
- 22.53 Glasba za lahko noč

NEDELJA

- 6.00 Dobro jutro
- 6.30 Napotki za turiste
- 7.40 Pogovor s poslušavci
- 8.00 Mladinska radijska igra
- 8.33 Slovenski glasbeni umetniki mladim poslušavcem
- 9.05 Naši poslušavci čestitajo in pozdravljajo — I.
- 10.00 Se pomnite tovariši

- 10.30 Prenos matinejskega koncerta operne glasbe iz Celja
- 11.30 Nedeljska reportaža
- 11.50 Instrumenti zabavne glasbe
- 12.05 Naši poslušavci čestitajo in pozdravljajo — II.
- 13.30 Za našo vas
- 13.50 Koncert pri vas doma
- 14.10 Nekaj ritmov in melodij
- 15.15 Popularne partiture
- 16.00 Humoreska tega tedna
- 16.20 Naš glasbeni avtomat
- 17.05 Majhni zabavni ansambli
- 17.15 Radijska igra
- 18.05 Intermezzo na kino orglah
- 18.15 Glasba iz znamenitih oper
- 19.05 Glasbene razglednice
- 20.00 Izberite si svojo melodijo
- 21.00 Njihovi rokopisi
- 22.10 Zaplešite z nami
- 23.05 Glasbeni intermezzo
- 23.12 Skupni program JRT

DRUGI PROGRAM

- 12.00 Nedeljski koncert ob dvanajstih
- 13.10 Slavnih pevci v priljubljenih operah
- 14.00 Plesni zvoki za mlade
- 14.30 Iz Mozartovih komornih del
- 15.15 Zvočni vrtiljak
- 19.05 Simfonija št. 7
- 20.00 Zabavni orkester Alfredo Antonini
- 20.45 Koncert št. 1
- 20.56 Romanca — Rado Simoniti
- 21.00 V nedeljo zvečer
- 22.10 Komorna soareja

PONEDELJEK

- 8.05 Igrajo domači in tuji virtuoz
- 8.35 Slovenske narodne in umetne pesmi
- 8.55 Za mlade radovedneže
- 9.25 Minute z orkestrom George Melachrino
- 10.15 Stiri arije iz opere »Ivajlo«
- 10.35 Naš podlistek
- 11.00 Pozor, nimaš prednosti
- 12.05 Zabavna glasba
- 12.15 Kmetijski nasveti
- 12.25 Trio Avgusta Stanka in Kvintet Bratov Avsenikov
- 12.40 Lepe melodije

- 13.30 Glasbeni sejem
- 14.35 Naši poslušavci čestitajo in pozdravljajo
- 15.15 Zabavna glasba
- 15.45 S knjižnega trga
- 16.00 Vsak dan za vas
- 17.05 Glasbena križanka
- 18.00 Aktualnosti doma in v svetu
- 18.10 Melodije mojstrov zabavne glasbe
- 18.45 Narava in človek
- 19.05 Glasbene razglednice
- 20.00 Koncert ansambla zagrebških solistov
- 22.10 Zabavni mozaik
- 23.05 Plesno glasbo izvajajo ansambli in solisti

DRUGI PROGRAM

- 19.05 Začetni tečaj angleščine
- 19.20 Operni ansambli starega in novega sveta
- 20.10 Zvočni portret Tria Herweel
- 20.45 Fantazija
- 21.00 Za odih in zabavo

TOROK

- 8.05 Domače viže z našimi ansambli in pevci
- 8.30 Zabavni orkestri z zbori
- 8.55 Radijska šola za srednjo stopnjo
- 9.25 Prizori iz jugoslovanskih oper
- 10.15 Pisana paleta
- 10.45 Trije mladi skladatelji
- 11.00 Pozor, nimaš prednosti
- 12.05 Zabavna glasba
- 12.15 Kmetijski nasveti
- 12.25 Igra vam kvintet Dobri znanci s pevci
- 12.40 Lepe melodije
- 13.30 Plesni ritmi iz koncertnih dvoran
- 14.05 Radijska šola za višjo stopnjo
- 14.35 Pesmi iz Bele Krajine in Zumberka
- 15.15 Zabavna glasba
- 15.30 V torek nasvidenje
- 16.00 Vsak dan za vas
- 17.05 Koncert po željah poslušavcev
- 18.0 Aktualnosti doma in v svetu
- 18.10 Instrumentalni solisti zabavne glasbe
- 18.25 Plesni orkester RTV Ljubljana
- 18.45 Na mednarodnih križpotih
- 19.05 Glasbene razglednice
- 20.00 Skupni program JRT
- 23.05 Nočni komorni koncert

DRUGI PROGRAM

- 19.05 Tečaj makedonskega jezika
- 19.20 V vedrem ritmu
- 19.30 Veliki violinisti
- 19.45 Concertino za klavir
- 20.00 Po svetu jazza
- 20.45 Planšarska svadba
- 21.00 Pevec Krsta Petrovič
- 21.12 Skupni program JRT

SRABA

- 8.05 Iz oper in baletov
- 8.55 Pisani svet pravljic in zgodb

- 9.25 Glasba ob delu
- 10.15 Iz domače in tuje narodne zakladnice
- 10.45 Človek in zdravje
- 10.55 Glasbena medigra
- 11.00 Pozor, nimaš prednosti
- 12.05 Zabavna glasba
- 12.15 Kmetijski nasveti
- 12.25 Igrajo vam Zadovoljni Kranjci
- 12.40 Lepe melodije
- 13.30 Tri virtuoze skladbe
- 10.05 Radijska šola za srednjo stopnjo
- 14.35 Radi jih poslušate
- 15.15 Zabavna glasba
- 15.40 Poje komorni zbor RTV Ljubljana
- 16.00 Vsak dan za vas
- 17.05 Friderik Chopin — skladatelj
- 17.35 Iz fonoteke Radia Koper
- 18.00 Aktualnosti doma in v svetu
- 18.10 Portreti partizanskih skladateljev
- 18.25 V narodnem tonu
- 18.45 Ljudski parlament
- 19.05 Glasbene razglednice
- 20.00 Trije veliki zabavni orkestri
- 20.30 Koncert komorne glasbe v studiu 14
- 21.30 Nocturno
- 22.10 Pisana paleta
- 23.05 Izložba plošč

DRUGI PROGRAM

- 19.05 Tečaj ruskega jezika
- 19.20 Seherezada — simfonična suita
- 20.05 Renesančni mojster Jacobus Gallus — Petelin
- 20.45 Melodije pariških boulevardov
- 20.55 Mednarodna radijska in televizijska univerza
- 21.10 Glasbena medigra
- 21.15 Allamistakao — opera

ČETATEK

- 8.05 Jutranji divertimento
- 8.55 Radijska šola za srednjo stopnjo
- 9.25 Slovenski pevci, orkestri in ansambli
- 10.15 Nekaj koračnic z ameriškimi pihalnimi godbami
- 12.05 Zabavna glasba
- 12.15 Kmetijski nasveti
- 12.25 Trio Bardorfer s kvartetom »Zvonček«
- 12.40 Lepe melodije
- 13.30 Glasbeni sejem
- 14.34 Naši poslušavci čestitajo in pozdravljajo
- 15.15 Zabavna glasba
- 15.40 Literarni sprehod
- 16.00 Vsak dan za vas
- 17.05 Majhni zabavni ansambli
- 17.15 Turistična oddaja
- 18.00 Aktualnosti doma in v svetu
- 18.10 Opere v 35 minutah
- 18.45 Kulturna kornika
- 19.05 Glasbene razglednice
- 20.00 Četrtek večer domačih pesmi in napevov
- 20.45 Lahka glasba
- 21.00 Izročilo XX. stoletja
- 21.40 Suita za godalni orkester
- 22.10 Glasbena medigra
- 22.15 Skupni program JRT

- 23.05 Zabavni vokalni ansambli
- 23.20 Skupni program JRT

DRUGI PROGRAM

- 19.05 Četrtek ure z zabavnim zborom Walter Schuman
- 19.20 Iz klavirskega opusa Janeza Maticiča
- 19.40 Sonata za flavto, klavir in violino
- 20.05 IV. prizor iz opere Janošik
- 20.45 Poletni pastorele
- 21.00 Melodije po pošti

PETEK

- 8.05 Narodne pesmi v priredbi za instrumentalne in vokalne ansamble
- 8.35 Vedri zvoki z majhnimi zabavnimi ansambli
- 8.55 Pionirski tednik
- 9.25 Med vzporedniki in poldnevnik
- 10.15 Seminarška scena i zopere Manon
- 10.35 Novost na knjižni polici
- 10.55 Glasbena medigra
- 11.00 Pozor, nimaš prednosti
- 12.05 Zabavna glasba
- 12.15 Radijska kmečka univerza
- 12.25 Petnajst minut z Veselimi hribovci
- 12.40 Lepe melodije
- 13.30 Skladbice za kratek čas
- 14.05 Radijska šola za nižjo stopnjo
- 14.35 Ljubiteljem domače glasbe
- 15.15 Napotki za turiste
- 15.20 Zabavna glasba
- 15.45 Jezikovni pogovori
- 16.00 Vsak dan za vas
- 17.05 Popoldne pri Ludviku van Beethovnu
- 18.00 Aktualnosti doma in v svetu
- 18.10 Pojo amaterski zbori
- 18.30 Pripoveduje Bojan Adamič
- 18.45 Iz naših kolektivov
- 19.05 Glasbene razglednice
- 20.00 Revijska glasba
- 20.15 Tedenski zunanjepolitični pregled
- 20.30 Slovenska violinska literatura
- 21.00 Hammond orgle in Bertrand Bech
- 21.15 Oddaja o morju in pomorščakih
- 22.10 Sestanek plesnih orkestrom
- 23.05 Prijetne melodije
- 23.20 Skupni program JRT

DRUGI PROGRAM

- 19.05 Nadaljevalni tečaj angleščine
- 19.20 Igramo za vas
- 20.00 Dve ženski pesmi Franza Schuberta
- 20.10 Simfonija v Es-duru
- 20.45 rečanje s Catarino Valente
- 20.55 Nenavadne zgodbe iz znanosti in domisljije
- 21.10 Glasbena medigra
- 21.15 Listi iz glasbenega koledarja

SOBOTA — 12. oktobra

Center — ob 17.30 in 20. uri ZBOGOM OROZJE, ameriški barvni CS film
ob 22.30 NEVIHTA NAD MEHIKO, premiera mehiškega filma

Storžič — ob 16., 18. in 20. uri POSLEDNI MRAK, ameriški barvni film
ob 22. uri LOLA, premiera italijanskega filma

Svoboda — ob 20. uri IZ OČI V OČI, premiera jugoslovanskega filma

Krvavec Cerklje — ob 19.30 ESNAPURSKI TIGER nemški barvni film

NEDELJA — 13. oktobra

Center — ob 13.30 ZBOGOM OROZJE, amer. barvni CS film

ob 16., 18. in 20. uri POSLEDNI MRAK, ameriški barvni film

Storžič — ob 10. uri IZ GUBLJENI SVINCNIK, jugoslovanski film — mladinska matineja

ob 14. uri POSLEDNI MRAK, ameriški barvni film
ob 16. in 18. uri PROTI JAMAJKI, špansko-francoski barvni film

ob 20. uri ZBOGOM OROZJE, ameriški barvni CS film
Svoboda — ob 16. in 20. uri LOLA, italijanski film
ob 18. uri IZ OČI V OČI, jugoslovanski film

Krvavec Cerklje ob 16. in 19. uri ESNAPURSKI TIGER nemški barvni film

Naklo — ob 16. in 19. CRNI NAREDNIK, ameriški barvni film

PONEDELJEK — 14. oktobra

Center — ob 18. in 20. uri LOLA, italijanski film

Storžič — ob 16., 18. in 20. uri NEVIHTA NAD MEHIKO, mehiški barvni film

TOREK — 15. oktobra

Center — ob 18. in 20. uri LOLA, italijanski film

Storžič — ob 16., 18. in 20. uri NEVIHTA NAD MEHIKO, mehiški barvni film

SREDA — 16. oktobra

Center — ob 18. in 20. uri POTOVANJE V SREDISCE ZEMLJE, ameriški barvni CS film

Storžič — ob 16., 18. in 20. uri NEVIHTA NAD MEHI-

KO, mehiški barvni film
Svoboda — ob 19. uri NEVIHTA NAD MEHIKO, mehiški barvni film

ČETRTEK — 17. oktobra

Center — ob 18. in 20. uri IZ UČI V OČI, jugoslovanski film

Storžič — ob 16., 18. in 20. uri NEVIHTA NAD MEHIKO, mehiški barvni film

Jesenice »RADIO«

12. do 14. oktobra avstrijski film MOJA NEČAKINJA TEGA NE DELA

12. do 14. oktobra jugoslovanski film o SKOPJU — film o potresu

15. do 16. oktobra francoski film KOSILO NA TRAVI

17. do 18. oktobra nemško-jugoslovanski film TAJNE ORIENTA II. del

Jesenice »PLAVŽ«

12. do 13. oktobra francoski film KOSILO NA TRAVI

14. do 15. oktobra avstrijski film MOJA NEČAKINJA TEGA NE DELA

17. do 18. oktobra nemško-jugoslovanski film TAJNE ORIENTA I. del

Zirovnica

12. oktobra ruski film 49 DNI

13. oktobra angleški barvni CS film OBTOŽENI STE, OSCAR WILDE

16. oktobra nemški film MOJA NEČAKINJA TEGA NE DELA

16. oktobra jugoslovanski film o SKOPJU — film o potresu

Dovje-Mojstrana

12. oktobra ruski film 49 DNI

TELEVIZIJA

SOBOTA — 12. oktobra

RTV Zagreb
18.00 Poročila
18.05 »Oblaki, črni oblaki« — TV drama
RTV Ljubljana
19.00 TV obzornik
19.20 S kamero po svetu
19.45 Kaj bo prihodnji teden na sporedu
JTV
20.00 TV dnevnik
RTV Zagreb
20.30 Opatija 1963
22.30 Zgodba iz serije dogodivščine Charlija Chana
23.00 Poročila

NEDELJA — 13. oktobra

RTV Zagreb
11.00 Kmetijska oddaja
RTV Ljubljana
11.30 »Denis — varuška«
18.40 Disnejev svet
RTV Beograd
19.30 Po poteh skopskega pismonoše

13. oktobra angleški barvni CS film OBTOŽENI STE, OSCAR WILDE

17. oktobra avstrijski film MOJA NEČAKINJA TEGA NE DELA

Koroška Bela

12. oktobra nemško-jugosl. film TAJNE ORIENTA I. del

13. oktobra ameriški barvni CS film NAPAD OB ZORI

14. oktobra francoski film KOSILO NA TRAVI

Kranjska gora

12. oktobra ameriški barvni CS film NAPAD OB ZORI

13. oktobra nemško-jugosl. film TAJNE ORIENTA I. del

15. oktobra jugoslovanski film o SKOPJU — film o potresu

17. oktobra francoski film KOSILO NA TRAVI

Ljubno

12. oktobra jugoslovansko-italijanski film KAPO ob 19.30

13. oktobra ameriški barvni film IMITACIJA ŽIVLJENJA ob 16. uri

Kropa

12. oktobra ruski barvni film RDECE LISTJE ob 20. uri

13. oktobra nemški barvni film INDIJSKI NAGROBNI SPOMENIK ob 15. in 19.30

17. oktobra ruski film DEVETNAJSTLETNA ob 19.30

Radovljica

12. oktobra francosko-jugoslovanski film AUSTERLITZ ob 19.30

13. oktobra francosko-jugoslovanski film AUSTERLITZ ob 15.30 in 20. uri

13. oktobra italijanski zabavni film ANTONIO ob 18. uri in 10. uri dopoldne, matineja

JTV

20.00 TV dnevnik
RTV Zagreb
20.45 Ljubezen
22.15 Poročila

PONEDELJEK - 14. oktobra

RTV Ljubljana
10.40 Obisk v kiparjevi delavnici
15.20 Ponovitev še ene šolske oddaje
17.30 Angleščina na TV
RTV Zagreb
18.00 TV v šoli
RTV Ljubljana
18.30 Poročila
18.35 Vitez Peter se bori proti Turkom — lutkovna igra
19.00 TV obzornik
JTV
19.30 Tedenski športni pregled
20.00 TV dnevnik
RTV Beograd
20.30 Afera san fjakera — TV priredba kriminalke

TOREK — 15. oktobra

Ni sporeda!

Športne prireditve

• NOGOMET

Kranj — Jutri ob 15. uri se bosta v okviru devetega kola slovenske nogometne lige pomerila Aluminij iz Kidričevega in domači Triglav. Tekma bo na nogometnem igrišču novega stadiona, pred tekma mladincev istih klubov pa bo tam ob 13.30.

Jutri bodo igrali šesto kolo gorenjske nogometne lige, in sicer bodo na sporedu naslednja srečanja — v Lescah Lesce : Škofja Loka ob 15.30

15. oktobra italijanski film VOJNA SE NADALJUJE ob 20. uri

16. oktobra italijanski film VOJNA SE NADALJUJE ob 18. in 20. uri

17. oktobra italijanski film GARSONJERA ob 20. uri

18. oktobra italijanski film SMRT PRIHAJA IZ VESOLJA ob 20. uri

gledališče

PRESERNOVO GLEDALIŠČE v Kranju

Sobota — 12. oktobra prireja Tirsu de Molino: DON GIL V ZELENIH HLACAH ob 19.30 — gostovanje v Križah pri Trziču

Nedelja — 13. oktobra ob 16. uri Tirsu de Molino: DON GIL V ZELENIH HLACAH za IZVEN

(mladinci ob 14. uri), v Trziču Tržič : Tabor ob 15.30 (mladinci ob 14. uri), na Bledu Bled : Mladost ob 15. uri, na Jesenicah Jesenice : Svoboda ob 15. uri, medtem ko bo tekma Naklo : Triglav B v sredo ob 16. uri.

In še pionirski tekmi v občinski ligi — Visoko : Naklo ob 9. uri in v Britofu Predoslje : Podbrezje prav tako ob 9. uri.

• ROKOMET

V okviru šestega kola republiške lige so na sporedu naslednja srečanja : moški — Mladost : Sloven Gradec ob 10. uri, ženske — Mladost : Piran ob 11. uri; moštvo Trziča pa igra v Ljubljani, kjer se bo srečalo s Slovanom.

V četrtem kolu ljubljanske conske lige oba gorenjska predstavnika gostujeta. Sava bo igrala z moštvom Dobrega polja, Duplje pa s Sentvidom.

V šestem kolu gorenjske lige za moške so na sporedu naslednje tekme: Cerklje : Sava B 8.30, Savica : Križe ob 10. uri, Tržič B : Radovljica ob 9. uri. Selce — Zabnica ob 9.30, Storžič : Duplje B ob 9. uri, Mladost B pa je prosta. Vse tekme bodo na igriščih prvoimenovanih moštev.

SREDA — 16. oktobra

RTV Ljubljana
17.30 Ruščina na TV
18.00 Poročila
RTV Ljubljana
18.05 »Mošnja zlatnikov za najlepšo igralko« slikanica
RTV Beograd
18.20 »Na slovo, na slovo...« — oddaja za otroke
18.30 Spekter iz kulture in umetnosti
RTV Ljubljana
19.00 TV obzornik
19.30 Ekspedicija
JTV
20.00 TV dnevnik
20.30 Propagandna oddaja
RTV Ljubljana
20.45 Ljubljanski jazz ansambel v ritmu dixilanda
21.15 Poročila

ČETRTEK — 17. oktobra

RTV Zagreb
10.00 TV v šoli
RTV Ljubljana
17.30 Angleščina na TV
RTV Zagreb
18.00 Poročila
18.05 Mendov spored

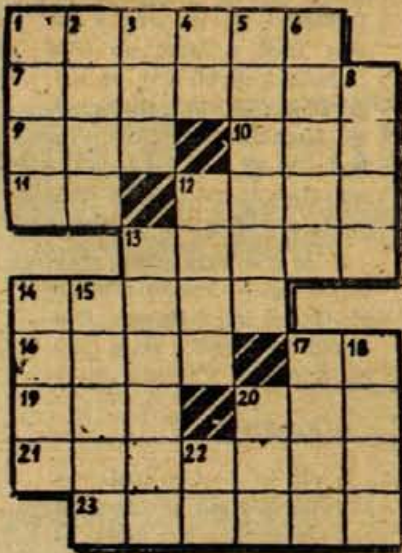
RTV Ljubljana

19.00 TV obzornik
RTV Beograd
19.30 Iliđa 63
JTV
20.00 TV dnevnik
RTV Zagreb
20.30 Bahavi vojak — prenos iz zagrebškega gledališča
22.00 Poročila

PETEK — 18. oktobra

RTV Ljubljana
17.30 Ruščina na TV
18.00 Poročila
18.05 Češki lutkovni in risani filmi
18.30 Popotni vtisi iz zapadne Afrike
19.00 TV obzornik
19.30 Stiri sto let klavirske glasbe
JTV
20.00 TV dnevnik
RTV Beograd
20.30 Propagandna oddaja
RTV Zagreb
20.45 Ekran na ekranu
RTV Ljubljana
22.00 »Balade Petrice Kerempuha«
22.30 Poročila

Križanka št. 37

Vodoravno: 1. veliko glasbilo, 7. podoba v lesu, 9. organ vida, 10. moško ime, 11. kazalni zaimek, 12. veliko pristanišče na arabskem polotoku, 13. vrsta bolezn, 14. sultanova palača, 16. vrsta nadležne žuželke, 17. solmizacijski zlog, 19. prelom, 20. gozdna rastlina, 21. zofa brez naslonjala, 23. modri bakrenec.

Navpično: 1. vrsta tkanine, 2. sestavni del vseh optičnih instrumentov, 3. najvišje igralne karte, 4. soglasnik in samoglasnik, 5. zelo trda kovina, 6. ubožec, siromak, 8. groza, 12. mesto v zahodni Romuniji, 13. kamenje za posipanje cest, 14. sam, 15. norost, 17. lansko leto, 18. drag kamen, 20. vprašalnica, 22. kravji glas.

Rešitev križanke št. 36

Vodoravno: 1. delta, 6. ednina, 8. ln, 9. meta, 11. Timotej, 13. Anet, 14. na, 15. atenej, 17. Ajada.

Ta poklic je sila neprijeten. Ljudje se me izogibajo, kot da bi prenašal nalezljivo bolezen. Zakaj? Okoli prvega v mesecu nastopim svoj delovni dan. Hodim od hiše do hiše in pobiram ta nesrečni denar.

Ondan sem stopil k neki mladi stranki. Od nekdanj imam težave z njo. Dolguje mi že za dva meseca in je nikakor ne morem dobiti. Brž ko me zagleda skozi okno, se zaklene in je ni za nikogar doma. Premišljeval sem, kako bi jo dobil. Hiša je imela dva vhoda. Skozi prvega si prišel z ulice, skozi drugega pa po ovinku in po poljski stezi. Res, da sem imel blatne čevlje in hlače, toda pretolkel sem se do hiše.

ko, toda zgodovina mi je že precej izpuhtela iz glave. Na njegova vprašanja največkrat ne znam odgovoriti, kljub temu da dva dni prej, preden grem k njemu, vzamem v roke zgodovino. Profesor vedno poudarja, da brez zgodovine človek ne more živeti. »Kako bi se rešil tega spraševanja?« Vprašanja sem začel postavljati jaz in profesorju sploh nisem dal prilike, da bi me kaj vprašal. Večkrat sem ga spravil v zadrego. Vprašanja so bila namreč tako bedasta, da noben zgodovinar ne bi znal nanje odgovoriti. Mislim, da se bo naveličal igrati vlogo profesorja.

Druga stranka je vdova. Toda ni sama. Na pragu me vedno najprej pozdravita dva mačka.

Inkasant

Stranko sem srečal, ko je nesla drva iz kleti. Zdaj se mi ni mogla skrivati. Prijazno me je pozdravila, me vprašala, kod bodim že dva meseca, in rekla, da me je že težko pričakovala. Povabila me je v stanovanje. Mislim sem, da bom dobro opravil, a sem se zmotil.

Ze je odprla denarnico, da bi mi dala denar. »O jej,« je zavpila in se udarila po glavi. »Ravno včeraj sem sosedo posodila polovico plače. Oprostite, nisem se prej spomnila. Pridite, prosim, ledaj drugič.« Nekaj sem zagodrnjal o tožbi, pa sem imel ogenj v strehi. »Ali sem jaz kriva, če vas dva meseca ni bilo? Kako pa opravljate svojo službo? Se bomo že še pomenili. Na svidenje.«

Sel sem v drugo hišo, k drugi stranki. Upokojeni profesor zgodovine. Tu denar sicer dobim, toda... Profesorju je dolčas po šoli in tako vsak mesec za en dan postanem njegov učenc. Naredil sem sicer osemlet-

Sila je prijazna. Povabi me k mizi in postreže s kavo. Kava mi gre nekam težko po grlu, zakaj pred mano na mizi lagodno ležita oba mačka. Vdova ima vse novice iz okolice v mezinicu. »On, ona je to rekla; šel jo bo tožiti; najbrž bo moral sedeti; jaz ne bi tako naredila; pogledjte, kako so ljudje nesramni...« Ura pa teče. Ne gre mi v glavo, kako more biti o vsem tako podkovana. Namerala se tudi znova poročiti. Z menoj je tako prijazna in... upam si trditi, da računa name.

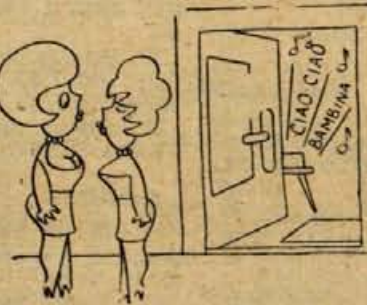
»Tu se pa neha«, sem si mislil. »Kako bi ji pregнал te misli?« Neki dan sem jezno odrinil mačka z mize. Kaj je bilo hujšega? Ozmerjala me je s tiranom in rekla, da je slab človek, kdor ne ljubi živati. Hitro se je razburila in hitro pomirila. Spet prejšnja prijaznost. Ni rešitve. Odpovedal bom službo. Hočem, da bi me imeli ljudje radi. Nočem biti tožnik, še manj zgodovinar ali pa mož vdove z dvema mačkoma.

— Kako veš, da je bruc?
— Izvlekel je roke iz žepov, ko je prišel mimo profesor!

— To je moja popolnoma avtomatizirana kuhinja!

— Moj ljubi sin se uči Italijanščine dan in noč!

— Upravnik, prišel sem, da zaprosim za roko vaše hčerke!

Enakopravnost

HOROSKOP

Velja od 12. do 19. oktobra

OVEN (21. 3.—20. 4.)
Tvoji odnosi z okolico so se obnesli. Zaradi priznanja napak je zagotovljeno zupanje. V intimnih zadevah se bo vse uredilo v tvojo korist, vendar se pazi obrekovavcev.

BIK (21. 4.—20. 5.)
Ni res, da je vse odvisno od naklonjenosti sorodnikov, vendar je prijetno imeti razumevajoče prijatelje. Vztrajnost te pripelje do uspeha, vendar se ne zanašaj na slučajne okolnosti. Zaradi obveznosti za ljubezen ne bo časa.

DVOJCKA (21. 5.—20. 6.)
Predvsem pomni: ko gre za tvoje notranje ravnesje, se ne oziraj na mnenja drugih. — Izkaže se, da je bilo razburjanje v neki zadevi povsem po nepotrebnem. Razmišljanje in molk sta škodljiva tako kot pesimizem.

RAK (21. 6.—22. 7.)
Ne daj videti na zunaj, da teško prenašaš grajo. V poslovnih stvareh zahtevaj čiste račune, kar ti noben ne bo zameril. V ljubezni dobro kaže, slabo pa glede oblube sorodnika.

LEV (23. 7.—22. 8.)
Vse kaže, da se proti pričakovanju otreseš nepredvidenih težav. V ljubezenskih in prijateljskih zadevah se varuj pred nepremišljenimi koraki. Več velikodušnosti.

DEVICA (23. 8.—22. 9.)
Ce bodo potrebna kakšna pojasnila, se z zaupanjem obrni do pristojnih oseb. Obstaja možnost za ugodno rešitev tvojih načrtov — tako na poslovnem področju kot s konjičkom. — Simpatija je tam, kjer je najmanj pričakovanja.

TEHTNICA (23. 9.—22. 10.)
Razgovori s predstojniki obetajo dober zaključek. Nasproti svojim prijateljem več odkritosrčnosti. Je že poskrbljeno za ozimnico?

SKORPIJON (23. 10.—22. 11.)
Prevzete obveznosti opraviš v kratkem času. Ni izključeno, da imaš nekaj nasprotnikov zaradi nevoščljivosti. Odločitve v srčnih zadevah trenutno niso primerne.

STRELEC (23. 11.—22. 12.)
Z najmanjšim naporom nekaj dosežeš, kar ti bodo kolegi zavidali. V ljubezni se v prihodnjih dneh izpolni mnoge tihe želje. Varuj se posojila.

KOZOROG (23. 12.—20. 1.)
Tvoja vztrajnost te pripelje do uspeha; nasprotni ukrepi pa ne bodo mogli ogroziti tvojih načrtov. Konec tedna prijeto presenečenje.

VODNAR (21. 1.—19. 2.)
V prihodnjih dneh pričakuj prijetna presenečenja z ženske strani. Vsekakor pa pazi, da ne prekoračiš določene meje v nobenem pogledu. Bolj pazi na besede kot na izdatke.

RIBI (20. 2.—20. 3.)
Pri vseh odločitvah izbiraj zlato sredino. Od množice predlogov je samo nekaj zares dobrih. Tvoja razsodnost ti bo tokrat svetovala pravo izbiro. V domačih zadevah bo nekaj zaškripalo.